

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ: НАСЛІДКИ ТА РИЗИКИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

Анотація: Досліджено процес цифрової трансформації українського бізнесу, який набуває особливої актуальності в умовах глобальної конкуренції та швидкого розвитку інформаційних технологій. Проаналізовано основні наслідки впровадження цифрових інструментів для підприємств і розширення можливостей взаємодії з клієнтами. Визначено ключові переваги цифровізації, серед яких автоматизація операцій, доступ до великих обсягів даних та прискорення прийняття управлінських рішень. Водночас досліджено потенційні ризики цифрової трансформації, зокрема кіберзагрози, витік інформації, технологічну залежність і потребу у значних фінансових інвестиціях.

Ключові слова: цифрова трансформація; IT-рішення; економіка.

Annotation: The process of digital transformation of Ukrainian business, which is becoming particularly relevant in the context of global competition and the rapid development of information technologies, is studied. The main consequences of the introduction of digital tools for enterprises and the expansion of opportunities for interaction with customers are analyzed. The key advantages of digitalization are identified, including automation of operations, access to large volumes of data, and acceleration of management decision-making. At the same time, the potential risks of digital transformation are examined, in particular, cyber threats, information leakage, technological dependence, and the need for significant financial investments.

Keywords: digital transformation; IT solutions; economy.

У сучасних умовах розвитку світової економіки цифрові технології стають ключовим чинником підвищення ефективності діяльності підприємств та забезпечення їх конкурентоспроможності. Активне впровадження інформаційних технологій, автоматизації бізнес-процесів, цифрових платформ і сучасних IT-рішень сприяє оптимізації управління, підвищенню продуктивності праці та розширенню можливостей взаємодії з клієнтами й партнерами. Для України питання цифрової трансформації бізнесу набуває особливого значення, оскільки воно пов'язане не лише з модернізацією економіки, а й із необхідністю адаптації підприємств до нових економічних умов, розвитку інноваційного потенціалу, інтеграції у світовий цифровий простір та найшвидшого нівелювання негативних наслідків війни. У зв'язку з цим дослідження можливих наслідків та ризиків цифрової трансформації українського бізнесу є важливим і своєчасним, оскільки окрім ефективного забезпечення стійкого розвитку підприємств та сприяти загальному економічному зростанню держави, можливі негативні наслідки, які можуть формувати підвалини для майбутньої соціальної напруженості, ризики якої в контексті наслідків війни є високими.

Перш за все варто визначитись із вектором сучасної цифрової трансформації. Так, на сьогоднішній день важливою складовою цифрової трансформації є впровадження штучного інтелекту та інструментів аналітики даних, які забезпечують можливість прогнозування ринкових тенденцій, аналізу поведінки споживачів та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Також використання, наприклад, хмарних сервісів підвищує гнучкість бізнесу, забезпечує безперебійний доступ до інформації та дозволяє скоротити витрати на технічну інфраструктуру.

Костинець Ю. та Саковець А. вказують, що «автоматизація дозволяє компаніям оптимізувати роботу, скорочувати витрати та підвищувати ефективність. Інструменти, такі як ERP-системи та CRM-платформи, відіграють важливу роль у цьому процесі. Big Data забезпечує аналітичні можливості, що допомагають компаніям приймати стратегічні

рішення, прогнозувати тренди та персоналізувати послуги. Перехід на хмарні рішення дозволяє компаніям зменшити витрати на інфраструктуру, підвищити гнучкість та забезпечити доступність даних у реальному часі. AI технології покращують операційні процеси, автоматизують обслуговування клієнтів та створюють нові можливості для розвитку бізнесу» [2, с. 263-264].

Дослідження, проведені McKinsey & Company [1, 3], показують, що підприємства, які активно інтегрують цифрові технології у свою діяльність, досягають підвищення продуктивності порівняно з тими компаніями, що продовжують працювати за традиційними управлінськими моделями. Водночас зростання інтересу до генеративного штучного інтелекту сприяє розширенню уваги бізнесу до ширшого спектра можливостей використання технологій ШІ. Протягом останніх шести років частка організацій, які впроваджують технології штучного інтелекту, за результатами опитувань залишалася на рівні близько 50 %. Однак уже у 2024 році цей показник суттєво зріс і досяг 72 %, що свідчить про стрімке поширення інтелектуальних цифрових рішень у діяльності сучасних компаній.

Шостак Л. та Бігун С. також зазначають, що «підприємства, які впроваджують цифрові технології, швидше займають лідируючі позиції на ринку. Тому важливо аналізувати, як нові бізнес-моделі формуються під впливом цифрової трансформації, та як це впливає на стратегію підприємств» [4, с. 189]. Незважаючи на позитивні аспекти, зазначені вище, цифрова трансформація українського бізнесу, стикається із низкою проблем, серед яких можна виокремити недостатній рівень фінансування інноваційних проєктів, нестачу кваліфікованих IT-спеціалістів, ризики кібербезпеки та необхідність підвищення цифрової компетентності персоналу.

В свою чергу, в контексті сьогоденних реалій України необхідно виділити окремі ризики для майбутнього у зв'язку із неконтрольованою цифровою трансформацією, серед яких варто виділити наступні:

- надмірне фінансування AI технологій, в порівнянні з традиційними сферами економіки, які в Україні потребують уваги;
- обмеженість ресурсів, наявних в Україні, та пріоритетність фінансування базових, безпекових галузей;
- можливі скорочення робочих місць, що зважаючи на особливості соціальної структури суспільства, яке тривалий час знаходиться у стані війни, може призвести до соціальних потрясінь.

Підсумовуючи, варто зазначити, що цифрова трансформація українського бізнесу беззаперечно актуальний та важливий напрям майбутнього економічного зростання. Проте вона має бути направлена на допомогу у підвищенні якості виконуваної роботи, підвищення ефективності у виробництві товарів чи наданні послуг. Цифрова трансформація не має призводити до значних скорочень робочих місць, хоча на нашу думку зважаючи на розвиток окремих секторів економіки цілком можлива трудова міграція між секторами економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. The state of AI: How organizations are rewiring to capture value. McKinsey & Company. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/quantumblack/our-insights/the-state-of-ai-2024>.
2. Костинець Ю., Саковець А. Цифровізація як основа розвитку бізнесу в IT-сфері. *Актуальні проблеми економіки*. № 2 (284), 2025. С. 261-267.
3. Технологічні тренди від McKinsey: що змінює бізнес у 2023 році. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/tehnologichni-trendy-vid-mckinsey-shho-zminyuye-biznes-u-2023-roczii>.
4. Шостак Л., Бігун С. Особливості та умови формування бізнес-моделі підприємства в умовах цифрової трансформації економіки. *Інфраструктура ринку*, 2024. № 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct80-32>.

Сидорчук Владислав Васильович, доктор філософії в галузі права, доцент кафедри кримінального процесу, Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, e-mail: Vladislam6@gmail.com.

Сидорчук Інна Сергіївна, асистентка кафедри штучного інтелекту та математичного моделювання, Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, e-mail: inna21511@gmail.com.

Sydorchuk Vladyslav Vasylovych, Doctor of Philosophy in Law, Associate Professor of the Department of Criminal Procedure, National University "Odessa Law Academy", Odesa, e-mail: Vladislam6@gmail.com.

Sydorchuk Inna Serhiivna, Assistant Professor of the Department of Artificial Intelligence and Mathematical Modeling, National University "Odessa Law Academy", Odesa, e-mail: inna21511@gmail.com.

